

Briuselis, 2018 03 08
SWD(2018) 59 final

KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS

POVEIKIO VERTINIMO SANTRAUKA

pridedamas prie

PASIŪLYMO DĖL EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO

**kuriuo nustatomas daugiametis vakarų Viduržemio jūros demersinių išteklių žvejybos
valdymo planas**

{COM(2018) 115 final} - {SWD(2018) 60 final}

Santraukos lentelė

Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatomas daugiametis Vakarų Viduržemio jūros demersinių išteklių žvejybos valdymo planas, poveikio vertinimas

A. Būtinybė imtis veiksmų

Kodėl? Kokia problema sprendžiama?

Su vakarų Viduržemio jūros demersinių išteklių žvejyba siejamos dvi pagrindinės problemos: **didelis žvejybos išteklių poreikvojimas** ir **neveiksminga reguliavimo sistema**. Nustatyta, kad pagrindinė išteklių poreikvojimo priežastis – per didelis žvejybos pajėgumų naudojimas (t. y. didelis laivų ir žvejybos pastangų kiekis). Be to, dabartinė reguliavimo sistema yra neveiksminga, nes jos taikymo sritis ribota, įgyvendinimas – lėtas ir nepakankamas, stinga suinteresuotųjų subjektų atsakomybės. Šios dvi problemos tiesiogiai ar netiesiogiai nulėmė nerimą keliančią demersinių išteklių būklę (daugiau kaip 80 proc. vertintų išteklių yra poreikvojami, kai kurių iš jų biomasė yra labai nedidelė – tai rodo didelę tų išteklių išnykimo tikimybę), žvejų bei žvejybos sektoriuje juntamą socialinį bei ekonominį poveikį ir poveikį jūrų aplinkai.

Su apibūdintomis problemomis visų pirma susiduria vakarų Viduržemio jūros demersinius išteklius žvejojantys ES priklausančių Italijos, Prancūzijos ir Ispanijos laivynų žvejai. Remiantis per ES žuvininkystės duomenų rinkimo sistemą pateiktais duomenimis, šios iniciatyvos poveikį pajustų apie 13 000 laivų.

Ko siekiama šia iniciatyva?

Bendrieji tikslai yra šie: užtikrinti, kad vakarų Viduržemio jūros demersinių išteklių žvejyba būtų vykdoma laikantis BŽP reglamento (2 straipsnio) tikslų, visų pirma, kad žvejybos veikla ilguoju laikotarpiu būtų aplinkos požiūriu tvari ir būtų valdoma taip, kad būtų galima užtikrinti ekonominę bei socialinę naudą ir didinti užimtumą, taip pat patobulinti šios žvejybos valdymo reguliavimo sistemą.

Konkretingi tikslai yra šie: i) iki 2020 m. pasiekti ir išlaikyti tokį visų demersinių išteklių mirtingumo dėl žvejybos lygį, kurį pasiekus užtikrinamas didžiausias galimas tausios žvejybos laimikis, ii) padidinti dugninių tralų selektyvumą, visų pirma tam, kad nebūtų žvejojami jaunikliai, iii) užtikrinti, kad žvejybos sektorius būtų tvarus, ir iv) nustatyti veiksmingą valdymo sistemą, kuri būtų paprastesnė, stabilesnė ir teiktų daugiau atsakomybės suinteresuotiesiems subjektams.

Kokia būtų papildoma ES lygmens veiksmų nauda?

Demersiniai ištekliai ir žvejybos laivai neapsiriboja viena teritorija. Todėl nepanašu, kad pavienių valstybių narių veiksmai padėtų efektyviai siekti tikslų. Kad priemonės būtų veiksmingos, jos turi būti koordinuojamos ir taikomos visame išteklių paplitimo rajone ir visiems atitinkamiems laivynams. Taip atsiranda poreikis imtis ES lygmens veiksmų.

B. Sprendimai

Kokios su teisėkūra susijusios ir nesusijusios politikos galimybės apsvarstytos? Ar viena iš politikos galimybių pasirinkta kaip tinkamiausia? Kodėl?

Apsvarstytos trys politikos galimybės. **1 galimybė:** dabartinė politika nekeičiama. Pirmoji galimybė yra *status quo*. Ją pasirinkus politika nebūtų keičiama (t. y. toliau būtų taikoma dabartinė reguliavimo sistema). Ši galimybė yra atskaitos taškas, pagal kurį vertinamos alternatyvios galimybės. **2 galimybė:** dabartinės valdymo sistemos pakeitimas. Pasirinkus šią galimybę būtų peržiūrėtos dabartinės valdymo priemonės – nacionaliniai valdymo planai – ir į jas būtų įtraukti BŽP tikslai. Pagrindiniai aspektai, į kuriuos turėtų būti atsižvelgta atliekant peržiūrą, būtų šie: dalinis dabartinės taikymo srities (žuvų išteklių, žvejybos rūšies ir teritorijos) pakeitimas, naujų išsaugojimo tikslų, tokių kaip MSY, nustatymas, taip pat kiekybinių tikslų bei tvarkaraščių nustatymas ir naujų apsaugos priemonių taikymas. **3 galimybė:** ES lygmeniu taikomo daugiametio plano priėmimas. Pasirinkus šią galimybę būtų užtikrinta, kad vakarų Viduržemio jūros demersinius išteklius žvejojantiems ES žvejybos laivynams būtų taikoma vienintelė integruota ES reguliavimo sistema.

Tinkamiausia yra **3 galimybė – ES lygmeniu taikomas daugiametis planas**, nes jis labiausiai padeda siekti visų aplinkos ir socialinių bei ekonominių tikslų. Be to, jis labiau dera su reformuota BŽP, yra paprastesnis (viena pagrindinė reguliavimo sistema), stabilesnis (jame atsižvelgta į ilgalaikę perspektyvą) ir skaidresnis (trys

atitinkamos valstybės narės, vadovaudamosi Tarybos reglamentu, bendrai sumažintų mirtingumą dėl žvejybos iki tausų išteklių naudojimą užtikrinančio lygio) nei 1 ir 2 galimybės.

Kas kuriai galimybei pritaria?

Visi suinteresuotieji subjektai, su kuriais konsultuotasi, sutarė, kad dabartinės valdymo sistemos (1 galimybė arba atskaitos taškas) nepakaks BŽP tikslams pasiekti. Per konsultacijas taip pat paaiškėjo, kad dauguma suinteresuotųjų subjektų nepritaria galimybei iš dalies pakeisti dabartinę valdymo sistemą (2 galimybė), nes tai neišspręstų pirmiau apibūdintų problemų. Kita vertus, didžioji dauguma suinteresuotųjų subjektų (t. y. MEDAC, viešosios administracijos, NVO ir mokslo bendruomenė) ES daugiamečių planą (3 galimybė) laiko geriausiu įmanomu ilgalaikiu sprendimu. Jų nuomone, šis požiūris grindžiamas žvejybos laimikio įvairiarūšiškumu, dalyvaujančių valstybių narių įvairove ir įvairių žvejybos rūšių bei žvejybos įrankių tarpusavio sąveika.

C. Tinkamiausios galimybės poveikis

Kokie būtų tinkamiausios galimybės (jei jos nėra – pagrindinių galimybių) pranašumai?

Aplinkos atžvilgiu modeliavimo rezultatai rodo, kad iki 2025 m. apie 70 proc. vertintų išteklių atsikurtų iki tokio išteklių neršiančių žuvų biomasės dydžio, kuris būtų didesnis nei atsargumo principu grindžiamas atskaitos taškas (B_{PA}). Tačiau tikimybė pasiekti tikslinius visų išteklių mirtingumo dėl žvejybos rodiklius ir toliau išliktų nedidelė – apie 36 proc. Modeliavimo rezultatai rodo, kad įgyvendinant daugiamečių planą nei vienas rodiklis nebūtų visiškai pasiektas. Vis dėlto ši galimybė duotų daug geresnių su F_{MSY} pasikeitimu susijusių rezultatų nei dabartinė politika ar 2 galimybė. **Socialiniu ir ekonominiu atžvilgiu** iki 2025 m. tik 1 laivyno segmentui grėstų finansinė rizika (aštuoniais segmentais mažiau, nei tęsiant dabartinę politiką). Tą laivyno segmentą sudaro 52 tinklais žvejojantys Ispanijos laivai, kurių bendrasis ilgis – 12–18 metrų.

Daugiametis planas taip pat būtų paprastesnis (viena pagrindinė reguliavimo sistema), stabilesnis (jame atsižvelgta į ilgalaikę perspektyvą) ir skaidresnis (trys atitinkamos valstybės narės, vadovaudamosi Tarybos reglamentu, bendrai sumažintų mirtingumą dėl žvejybos iki tausų išteklių naudojimą užtikrinančio lygio) nei iš dalies pakeista sistema.

Kokios būtų tinkamiausios galimybės (jei jos nėra – pagrindinių galimybių) įgyvendinimo išlaidos?

Įgyvendinant daugiamečių planą pereinamuoju laikotarpiu dėl didelio žvejybos pastangų sumažinimo siekiant tikslinių mirtingumo dėl žvejybos rodiklių būtų patiriama didesnių su užimtumu ir pelnu susijusių išlaidų. Pasirinkus šią galimybę iki 2022 m. finansinė grėsmė kiltų 8 laivyno segmentams (trims segmentais daugiau nei tęsiant dabartinę politiką). Tuos segmentus sudaro dugniniais tralais žvejojantys Prancūzijos, Ispanijos ir Italijos laivai, kurių bendrasis ilgis 18–40 metrų, ir kai kurie pasyviosios žvejybos įrankiais žvejojantys Ispanijos laivai (pvz., ūdomis žvejojantys laivai, kurių bendrasis ilgis 6–12 metrų). 8 laivyno segmentams, kuriems kiltų rizika, priklauso 1 415 laivai, 6 193 žvejų (visos darbo dienos ekvivalentų) ir 3 100 pagalbinių darbuotojų. Tačiau tikimasi, kad įgyvendinant daugiamečių planą visų laivynų socialiniai ir ekonominiai rezultatai pagerėtų iki 2025 m., o 25 iš 26 laivynų gautų pelno.

Koks bus poveikis verslui, MVĮ ir labai mažoms įmonėms?

Tikėtina, kad visą aprašytą poveikį labiausiai pajus MVĮ, nes didžioji dauguma vakarų Viduržemio jūros demersinių išteklių žvejybos veikla besiverčiančių žvejybos įmonių yra labai mažos įmonės (vidutiniškai 89 proc. Prancūzijos, Italijos ir Ispanijos žvejybos sektoriaus įmonių turi tik po vieną laivą). Todėl nėra pagrindo neįtraukti jų į iniciatyvos taikymo sritį – priešingu atveju iniciatyva būtų betikslė. Todėl labiausiai tikėtina, kad daugiamečių planas būtų taikomas visoms įmonėms, įskaitant MVĮ, tačiau jo taikymo mastas skirtųsi priklausomai nuo to, kaip valstybės narės nuspręstų skirtingiems laivynų segmentams paskirstyti privalomai sumažintas žvejybos pastangas.

Ar tai turės didelį poveikį nacionaliniams biudžetams ir administravimo subjektams?

Valstybės narės, įgyvendindamos daugiamečių planą ir žvejybos pastangų valdymo sistemą, gali patirti papildomų administracinių išlaidų, tačiau jos galėtų būti kompensuojamos EJRF teikiama parama (EJRF reglamento 36 straipsnis). Tikimasi, kad pasibaigus pereinamajam laikotarpiui administracinių išlaidų (susijusių su nustatytos reguliavimo sistemos išlaikymu) sumažės ir jos labiau atitiks naudą, gautą pasiekus nustatytus tikslus.

Ar bus dar koks nors didelis poveikis?

Ne.

D. Tolesni veiksmai

Kada politika bus persvarstoma?

Planą ir jo poveikį įvertins Žuvininkystės mokslo, technikos ir ekonomikos komitetas (ŽMTEK) praėjus penkeriems metams nuo plano įsigaliojimo. Tuomet Komisija informuos Europos Parlamentą ir Tarybą apie vertinimo rezultatus.